

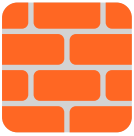
Въведение

Доклад от проект LINK. Проекта LINK има цели да улеснява достъпа до правосъдие за деца с увреждания. Предлага цифрова информационна система

ЧАСТ 1

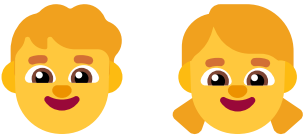
Индивидуална оценка на нуждите на жертвите в България

	Правата на жертвите • индивидуална оценка на нуждите за всяка жертва на престъпление, за да има специални защитни мерки. • добра защита осигурява ефективно участие на жертвите в наказателния процес. Специални категории жертви • Деца • Лица с увреждания • Жертви на сексуално насилие, трафик и др. → Задължителна разширена оценка
	Наказателното производство в България • Първо се подава на сигнал (жалба) за престъпление • Индивидуалната оценка да бъде в най-ранен етап

	Основни бариери пред децата жертви на престъпления в България
	1. Сигнализиране на престъпления • деца с увреждания трудно разпознават насилието • деца с увреждания трудно съобщават за насилие. • Страх от извършителя често спира подаване на сигнал.
	2. Липса на специалисти експерти • Няма една форма за индивидуалната оценка • Няма обучени хора, които да подпомагат деца с увреждания. • експерти от съда не подкрепят на жертвите от началото.
	3. Късно признаване на статута "жертва" • В българското право "жертва" се признава само след началото на разследването.
	Цифровата система може да помогне • Осигурява достъпна информация • Позволява избор на фасилитатор (логопед, психолог, соц. работник). • Предоставя разумни улеснения (напр. лесен за четене текст, видео обяснения). • Насочва жалбата към координиран орган – полиция, прокуратура и социални служби.
	Индивидуална оценка на жертви в наказателното производство • описване на състоянието на жертвата • Определяне на нуждите от защита

	Кога се прави? • При подаване на жалба за престъпление • Възможно най-рано • При всяка важна промяна в обстоятелствата
	Кой участва в оценката? • Полиция/разследващи органи – извършват първоначалната оценка • Социални служби (ДСП) – задължително при деца и хора с увреждания • Лекарите/психолози – при нужда • Местни власти – при разширена оценка
	Оценката включва • Вид и тежест на престъплението • Причинени вреди • Възраст, зрелост, образование • Социално обкръжение • Нужда от защита

Процес на оценка и определяне на нуждите и бариерите на деца с увреждания – жертви на престъпления

	1: Какви са рисковете, уязвимостите и бариерите
	2: Оценка на детето
	3: Актуализиране на индивидуалната оценка

Сътрудничество с много участници

	Намиране на заинтересованите страни
	Идентифициране на всички ключови участници
	Определяне на ролите на всеки участник
	Протоколи и договори за сътрудничество
	Постоянна връзка между партньорите, не само по конкретни случаи

Примерен модел: Barnahus

	Детето е в центъра – всички идват при него
	Психолози, лекари
 	Полицаи, съдии, прокурори – при нужда
	Всички услуги на едно място

Изграждане на процесуални улеснения

Цел: Адаптиране на производството към нуждите на децата-жертви

	Подходящи помещения за интервюта
	Обучени професионалисти Същият пол на интервюиращия Едни и същи лица извършват разпита при всички интервюта
	Избягване на визуален контакт с извършителя
	Видео връзка, видеоконферентна система
	Без ненужни въпроси за личния живот
	Заседания без публика
	Аудио-визуално записани разпити
	Назначаване на специален представител при конфликт на интереси
	Достъп до адвокат и правна помощ

Достъпност и процесуални улеснения

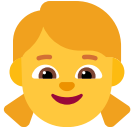
■ Съответствие с международни принципи за достъп до правосъдие

	Комуникационна подкрепа Допълваща и алтернативна комуникация Технически средства за комуникация • 🎧 Асистивни слушалки • 📝 Надписи (вкл. в реално време) • 💬 Софтуер за текст/глас • 🖥️ Екранни четци, увеличение • 📺 Аудио описание и субтитри
	Адаптиране на съдебни процедури • 🕒 Адаптирано място на изслушване • 🛋️ Подходящи чакални • 🚫 Без тоги • ⌚ Регулиране на темпото • 🚪 Отделни входове и екрани • 🎤 Специални методи на разпит- кратки въпроси, предварителна редакция на въпросите • 📺 Видео показания (предварително) 👥 Придружители за емоционална подкрепа
	Подкрепа от посредници и преводачи • 📝 Лица за водене на бележки • 🖐️ Преводачи на жестомимичен език • 📞 Релейни и тактилни услуги • 📖 Познаване на правна/медицинска терминология • 🕒 Безпристрастност и точност

ЧАСТ 2

ЦИФРОВА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

	Цифрова система “Диана” за подкрепа на жертви с увреждания в наказателния процес
	Основни функции на системата “Диана”
	Събиране и управление на данни: • Централизиран запис на данни за жертвата. • Активиране на функции като оценка на риска и нужните улеснения.
	Междуетноститутуционално сътрудничество: • Обединяване на информация от различни държавни органи. • Улесняване на координацията между социални служби, полиция, съд и прокуратура.
	Достъпна за деца и семейства: • Онлайн платформа с интуитивен интерфейс. • Кратки образователни видеа за права и процедури. • Поддръжка в реално време от обучени специалисти. • “Паник бутон” за подаване на сигнали при опасност.
	Психологическа и емоционална подкрепа: • 📞 Линия за незабавна помощ. • 🧠 Достъп до психологическа подкрепа. • 🌈 Форум за споделяне на опит и успешни истории.

	Сигурност и надеждност: Парола + TOTP / Хардуерен токен / Биометрия
	Различни потребители и методи за достъп
	Жертви - чрез Квалифициран електронен подпис (КЕП) - чрез Личен идентификационен код (НАП) - Без удостоверяване при преглед на обща информация - Удостоверяване при подаване на жалба
	Полиция -чрез КЕП
	Прокуратура -чрез КЕП
	Медицински специалисти -чрез КЕП
	Центрове за борба с насилието -чрез КЕП
	Подкрепящи организации -чрез КЕП

	Адвокати -чрез КЕП
---	-----------------------

Интегрирани технологии

Достъпност за различни типове увреждания

 Технология	 Функция
От говор към текст	изговаря текст за хора със зрителни увреждания
Предсказване на думи	полезно при физически увреждания
Разпознаване на говор	въвеждане и навигация чрез глас
Визуални напомняния	Аларми и икони за задачи, срещи, дати
Символна комуникация	Картинки и символи за хора с интелектуални затруднения

Подкрепа за деца и неюристи

	Използване на опростен и достъпен език
---	--

	Интерфейс, съобразен с възрастта и опита
 	Визуални елементи за разбиране на правна терминология

Заклучения

Приложение "Диана" е за:

	Полиция
	Прокуратура
	Здравни оператори
	Адвокати и упълномощени лица

	Жертви
---	--------

Приложение "Диана" помага с:

	Оценка на риска
	Процесуални улеснения
	Чатбот с AI
	Защитен вътрешен чат
	Управление на данни

Приложение "Диана"

Предизвикателства:

	Законодателни промени
	Обучение на професионалисти
	Защита на личните данни и неприкосновеност
	Ограничено използване на данни само за защита на жертвите
	Необходимост от изграждане на връзка между съществуващи системи на институциите
	Подкрепа за деца, хора с увреждания и млади момичета
	Превенция

Финансирано от
Европейския съюз

Съфинансирано от Европейския съюз.

Въпреки това, изразените виждания и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или Европейската комисия. Нито Европейският съюз, нито органът, предоставящ финансирането, не могат да бъдат държани отговорни за тях. (CERV-2022-DAPHNE-LINK-101097047)

Съфинансиран от FIRAH. Изразените възгледи и мнения обаче са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Фондацията за приложни изследвания на уврежданията.

Фондацията за приложни изследвания на уврежданията не може да носи отговорност за тях.